

НАРЕДБА № 14 ОТ 28 ЮНИ 2022 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "КОРАБОВОДИТЕЛ"

В сила от 08.07.2022 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.53 от 8 юли 2022г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 840010 "Корабоводител" от област на образование "Транспорт" и професионално направление 840 "Транспортни услуги" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 840010 "Корабоводител" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалностите 8400101 "Корабоводене - морско" и 8400102 "Корабоводене - речно".

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2 и 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалностите по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 840010 "Корабоводител" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Типовите учебни планове по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, се прилагат от учебната 2022/2023 година за учениците, които от тази година започват обучението си за придобиване на професионална квалификация по професията.

(2) Учениците, които са приети за обучение за придобиване на професионална квалификация по професията в системата на училищното образование до учебната 2021/2022 година включително, се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми,

които са действали при постъпването им.

(3) Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 16 от 2010 г. за придобиване на квалификация по професията "Корабоводител" (ДВ, бр. 52 от 2010 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

**Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия
"Корабоводител"**

Професионално направление:				
840	Транспортни услуги			
Наименование на професията:				
840010	Корабоводител			
Код	Специалности:	Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
8400101	Корабоводене - морско	Трета	4	4
8400102	Корабоводене - речно	Трета	4	4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация (СПК) съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД-09-4493 от 18.11.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

• за ученици:

за трета степен - завършено основно образование.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

При навършване на 16 години, преди започване на плавателна практика или при продължаващо професионално образование и обучение, здравословното състояние на кандидата се

удостоверява от лечебно заведение или център съгласно чл. 7 от Наредба № Н-11 от 2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 41 от 2014 г.).

- за лица, навършили 16 години:

за трета степен - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява от лечебно заведение или център съгласно чл. 7 от Наредба № Н-11 от 2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 41 от 2014 г.). Медицинското свидетелство следва да доказва, че обучаемият е годен да упражнява професията, за която желае да се обучава, и професията не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията "Корабоводител" чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

За специалност "Корабоводене - морско":

Корабоводителят участва в управлението на кораба и изпълнението на команди на руля, води наблюдение, съдейства за наблюдение и управление на безопасна вахта, използва аварийно оборудване и извършва действия при аварийни ситуации. Корабоводителят допринася за акостиране, закотвяне и други швартови операции, участва при обработката на товара и запасите, допринася за безопасната експлоатация на палубното оборудване и механизми, прилага процедури за здравословна и безопасна работна среда, допринася за предотвратяване на замърсяването на морската среда. Същият управлява спасителни съдове и спасителни лодки, допринася за поддръжката и ремонта на кораба.

В работата си корабоводителят използва жиро- и магнитни компаси, каталози на карти, навигационни карти (включително изображение на електронни карти и информация), радионавигационни предупреждения, секстант, азимутално огледало, радионавигационно обзавеждане, ехолот, компас, лоции, таблици на приливи. Използва системи за вътрешнокорабни връзки и аварийни ситуации, пиротехнически средства, спътникови и аварийни радиобуйове и отражатели при търсене и спасяване. В работата си използва швартови системи, включително въжета, котвени лебедки, шпилове, обезопасители за въжета, кабели на палубата и кнехтове. Налага се да използва опасни и вредни вещества, бои, смазочни и почистващи материали и оборудване, ръчни и електрически инструменти и др.

Личностните качества, които са необходими за упражняване на професията, са: прецизност, точност, сръчност, умения за планиране, за организация и ръководство на колективна трудова дейност, прецизност при спазване на изисквания и инструкции, отговорност, коректност, логическо мислене и комбинативност за справяне в проблемни ситуации, самоконтрол, предприемчивост, стимулиране на екипната работа. Умения за устно и писмено изразяване.

Лицето, придобило трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител", трябва да премине обучение по специална и допълнителна подготовка (според специалността) съгласно Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 54 от 2021 г.).

За специалност "Корабоводене - речно":

Корабоводителят подпомага ръководния персонал на плавателното средство при извършване на маневри и работа с плавателното средство по вътрешните водни пътища, при експлоатацията на плавателните средства, при товарене, разтоварване и обработка на товари и при превоз на пътници, осъществява дейности по корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление, извършва дейности по поддръжката и ремонта на плавателното средство и неговите устройства и съоръжения, осъществява обща и професионална комуникация и спазва работните правила за безопасност, опазване на здравето и околната среда. Корабоводителят е в състояние да извършва това по всички видове водни пътища и във всички видове пристанища. При упражняване на професията корабоводителят поддържа, обслужва и използва корабните системи и механизми, както и техническите средства и устройства.

За упражняване на професията корабоводителят трябва да притежава, изгражда и развива следните личностни качества: способност за бързо адаптиране спрямо променящите се условия, стремеж за развитие и самоусъвършенстване, самоконтрол, толерантност и способност за работа в екип, умения за планиране и оценка на приоритетите, прецизност, точност и упоритост при изпълнение на задълженията, готовност за зачитане и спазване на установените правила и норми.

При започване на теоретичното си обучение обучаемите трябва да са навършили най-малко 15 години. В процеса на обучение, преди започване на практическите занятия на борда на кораб, обучаемите трябва да са навършили най-малко 16 години, да потвърдят здравословната си годност, да са преминали основна подготовка по морска безопасност в съответствие с Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България и да имат подписан договор за провеждане на стаж.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност от професията "Корабоводител" обучаваният може да продължи обучението си по други професии от професионално направление "Транспортни услуги", като при обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител" могат да продължат обучението си по професиите "Корабен монтьор" или "Корабен техник", като обучението им по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления, част от отрасловата задължителна професионална подготовка и част от специфичната по професията подготовка се зачитат.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител" могат да придобият правоспособност при условията на Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България, което им дава право да заемат корабна длъжност "рулеви" (само за специалност "Корабоводене - морско").

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител" имат възможност след проведен плавателен стаж и успешно положени изпити за придобиване на правоспособности и права по изискванията на Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България да заемат длъжности, както следва:

- за специалност "Корабоводене - морско":

- "Квалифициран моряк палубна команда", "Капитан на плаващо техническо средство", "Вахтен помощник-капитан до 500 БТ в крайбрежно плаване", "Капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване", "Капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване", "Водач на кораб до 40 БТ", "Шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ";

- "Вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ", "Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ", "Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ", "Капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ" след проведен плавателен стаж и успешно положени изпити и успешно

завършен курс, одобрен от Изпълнителна агенция "Морска администрация" (ИАМА), по програма, допълваща образователната програма до изискванията на Международната морска организация (ИМО) моделен курс 7.03 или 7.01 за придобиване на правоспособности и права по изискванията на Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България;

- за специалност "Корабоводене - речно":
  - "Моряк" - при успешно завършване на обучението, включващо най-малко 90 дни плавателен стаж в рамките на програмата за обучение;
  - "Старши моряк" - при успешно завършване на обучението, включващо най-малко 270 дни плавателен стаж в рамките на програмата за обучение, или придобита квалификация моряк и най-малко 180 дни плавателен стаж с професионална квалификация моряк;
  - "Щурман" - при успешно завършване на обучението, включващо най-малко 360 дни плавателен стаж в рамките на програмата за обучение, или придобита квалификация старши моряк и най-малко 180 дни плавателен стаж с професионална квалификация старши моряк. Изисква се и притежаването на свидетелство за радиооператор;
  - "Капитан" - след придобита квалификация щурман, най-малко 180 дни плавателен стаж с професионална квалификация щурман, притежавано свидетелство за радиооператор и успешно положен изпит съгласно изискванията на Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-42 от 11.02.2022 г.

Съгласно НКПД - 2011 придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Корабоводител" могат да постъпват на работа на длъжности от единична група 8350 Палубни моряци и сродни на тях и след придобиване на съответната правоспособност - длъжности от единични групи 3152 Корабни палубни офицери и пилоти, както и на други подходящи длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от учене (ЕРУ)

3.1. Списък на единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултатите от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СППОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

1.1. РУ Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

1.2. РУ Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

2.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие

ЕРУ 3. Предприемачество

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

3.3. РУ Участва в разработването на бизнес план

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от

професионално направление "Транспортни услуги" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност

- 4.1. РУ Обработва информация с ИКТ
- 4.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ
- 4.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ
- 4.4. РУ Осигурява защита на електронната среда
- 4.5. РУ Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 5. Организиране на работния процес

- 5.1. РУ Планира работния процес
- 5.2. РУ Разпределя трудовите дейности в работния процес

ЕРУ 6. Комуникация и чужд език

- 6.1. РУ Общува ефективно в работния екип
- 6.2. РУ Води ефективна комуникация
- 6.3. РУ Владее чужд език по професията

ЕРУ 7. Транспортни услуги

- 7.1. РУ Познава услугите и превозните средства в товарния автомобилен транспорт
- 7.2. РУ Познава услугите и превозните средства в железопътния товарен транспорт
- 7.3. РУ Познава услугите и превозните средства в морския и речния товарен транспорт
- 7.4. РУ Познава услугите и превозните средства във въздушния транспорт

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Корабоводене - морско" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 8. Умения по управление на кораба, изпълнение на команди на руля, надлежно визуално и слухово наблюдение

- 8.1. РУ Използва жиро- и магнитни компаси
- 8.2. РУ Изпълнява команди, подавани на руля
- 8.3. РУ Премахва от ръчно на автоматично управление и обратно
- 8.4. РУ Води визуално и слухово наблюдение
- 8.5. РУ Съдейства за наблюдение и управление на безопасна вахта

ЕРУ 9. Използване на аварийно оборудване и действия при аварийна ситуация

- 9.1. РУ Дефинира задълженията и сигналите при аварийна ситуация
- 9.2. РУ Дефинира сигналите за бедствие, подавани с пиротехнически средства; спътникови аварийни радиобуйове и отражатели, използвани при търсене и спасяване
- 9.3. РУ Действа при подаване на сигнал за бедствие и избягва подаването на лъжливи сигнали за бедствие

ЕРУ 10. Акостиране, закотвяне и други швартови операции

- 10.1. РУ Познава швартовите системи и съответните процедури
- 10.2. РУ Извършва безопасни дейности по товарене, извършвани по време на работа и оборудване за швартоване
- 10.3. РУ Задържа и обира швартовите и буксирни въжета, включително въжетата за влачене
- 10.4. РУ Използва котви при различни операции, извършва швартоване на швартова шамандура или шамандури

ЕРУ 11. Поддръжка и ремонт на кораба

- 11.1. РУ Използва бояджийски, смазочни и почистващи материали и оборудване
- 11.2. РУ Извършва рутинна поддръжка и ремонтни процедури
- 11.3. РУ Прилага техниките за подготовка на повърхностите

11.4. РУ Следва насоките за безопасност на производителя и указанията на борда на кораба

11.5. РУ Изхвърля отпадъчните материали

11.6. РУ Използва ръчни и електрически инструменти

ЕРУ 12. Безопасна експлоатация на палубното оборудване и механизми

12.1. РУ Използва палубното оборудване

12.2. РУ Оперира с такелаж на палубата и такелаж за обработване на товари и оборудване

ЕРУ 13. Прилагане на предпазни мерки и допринасяне за предотвратяване на замърсяването на морската среда

13.1. РУ Прилага безопасни работни практики и за лична безопасност на персонала на борда на кораба

13.2. РУ Прилага предпазните мерки, които трябва да се вземат за предотвратяване на замърсяването на морската среда

13.3. РУ Използва оборудване за борба със замърсяването

13.4. РУ Използва одобрените методи за изхвърляне на морски замърсители

ЕРУ 14. Управление на спасителни съдове и спасителни лодки

14.1. РУ Управлява спасителни съдове и спасителни лодки

14.2. РУ Познава техниките за оцеляване по море

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Корабоводене - речно" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 15. Корабоплаване

15.1. РУ Подготвя плавателното средство за отплаване с цел да се гарантира безопасност на пътуването при всякакви обстоятелства

15.2. РУ Изпълнява дейности при операциите по акостиране и закотвяне

15.3. РУ Изпълнява задълженията си, свързани с корабоводенето и маневрирането на плавателното средство по безопасен и икономичен начин

ЕРУ 16. Експлоатация на плавателните средства

16.1. РУ Контролира експлоатацията на плавателното средство и грижата за лицата на борда

16.2. РУ Използва оборудването на плавателното средство

ЕРУ 17. Товарене, разтоварване и обработка на товари, превоз на пътници

17.1. РУ Контролира товарите по време на товаро-разтоварните операции

17.2. РУ Предоставя услуги на пътниците

ЕРУ 18. Корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление

18.1. РУ Изпълнява дейности, свързани с корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление

18.2. РУ Поддържа корабно-механично, електрическо, електронно оборудване и системи за контрол и управление

ЕРУ 19. Поддръжка и ремонт

19.1. РУ Обслужва корабните системи и механизми

19.2. РУ Поддържа и ремонтира плавателното средство и неговите устройства и съоръжения

ЕРУ 20. Комуникация на борда на плавателното средство

20.1. РУ Осъществява обща и професионална комуникация

20.2. РУ Общува в екип при работата и ежедневиия живот на плавателното средство

ЕРУ 21. Здраве, безопасност и защита на околната среда на плавателното средство

21.1. РУ Спазва работните правила за здраве, безопасност и опазване на околната среда

21.2. РУ Действа при възникване на извънредни ситуации

21.3. РУ Предприема действия в случай на пожар

21.4. РУ Прилага в работата си принципите за опазването на околната среда

3.2. Описание на единиците резултати от учене (ЕРУ)

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СПШОО

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР):	4
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР):	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място • Идентифицира средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Представя информация за нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност и за свързаните трудови дейности • Назовава особеностите по отношение на рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и свързани с нея трудови дейности • Представя информация за мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Познава разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Описва правилата за безопасна работа с машини и съоръжения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в прилагането на мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности • Инструктира работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо)

	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира прилагането на необходимите мерки за защита • Работи със средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Създава организация за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Идентифицира разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и други при спазване технологията за събиране и рециклиране • Работи в съответствие с изискванията за използване на опасни продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможните причини за екологично замърсяване • Сравнява методите за сортиране на опасни продукти и избира най-ефективния според конкретния случай
Резултат от учене 1.3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Идентифицира основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Контролира спазването на мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Осъществява контрол по отношение спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Организира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация,

	<p>прави предложения за актуализиране на вътрешноорганизационните правила за пожарна и аварийна безопасност</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участва в създаването на организация за овладяването на възникнал пожар и/или авария в съответствие с установените вътрешноорганизационни правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретичните знания за: <ul style="list-style-type: none"> - хигиенните норми; - здравословните и безопасни условия на труд на работното място; - превантивната дейност за опазване на околната среда; - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Идентифицира икономическите проблеми - оскъдност, ресурси, избор и др. • Разпознава ролята на държавата в пазарната икономика • Маркира видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания, като обясни ролята на всеки

	икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 2.2:	Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и др.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява икономически понятия в контекста на дейността на предприятието
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира икономическите принципи в контекста на производствената дейност на дадено предприятие
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността на предприемачеството • Идентифицира видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на предприятието
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характеристиките на предприемаческото поведение

	<ul style="list-style-type: none"> • Запознат е с видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности
Резултат от учене 3.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план • Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможностите за развитие на дейността на предприятието • В състояние е да направи качествен анализ на разходите за производство и да формулира предложения за тяхното оптимизиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип разработва проект на бизнес план
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участва в разработването на бизнес план на предприятието според изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ по отраслова професионална подготовка, единна за професиите от професионално направление "Транспортни услуги" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната си дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Резултат от учене 4.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки и мотивира избора си • Описва начините за употреба на филтри и оператори за търсене • Идентифицира съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността • Дефинира същността на уебканалите (RSS и други) за получаване на информация • Изброява начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Описва начините за създаване на поддиректории (папки) • Посочва начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Назовава различни доставчици на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Работи с уебканалите (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията от различни източници с помощта на набор от допълващи се критерии • Записва в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уебстраници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 4.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Идентифицира софтуер за аудио- и видеоразговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Описва принципите за онлайн пазаруване и плащане • Посочва онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация • Използва електронни услуги като онлайн пазаруване, електронно банкиране, взаимодействие с институции и др. • Използва електронен подпис за авторизация • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при онлайн комуникация

Резултат от учене 4.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Познава функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владееие на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 4.4:	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира рисковете за сигурността при работа онлайн • Описва функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Изброява начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Описва въздействието на цифровите технологии върху околната среда • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от "злонамерени" действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 4.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава начини за решаване на рутинни проблеми при използване на цифрови технологии • Изброява начините за инсталиране/преинсталиране на операционна система и друг софтуер • Идентифицира възможности за актуализиране на дигиталните си компетентности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми • Инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми • Променя настройките и опциите на операционната система или друг софтуер при решаване на проблеми
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ

Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен/компютърен кабинет Персонален компютър или лаптоп Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Организиране на работния процес
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Планира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва структурата на предприятието/фирмата Изброява методи за нормиране на работния процес Познава нормативните актове, свързани с професията Познава планирането на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Планира работния процес Съставя график на работните задачи Спазва основните нормативни актове, свързани с професията Прави предложения за оптимизиране на работния процес Проучва нови техники и технологии в професията Прилага нови техники и технологии в професията

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес
Резултат от учене 5.2:	Разпределя трудовите дейности в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видовете трудови дейности • Познава изискванията за изпълнение на видовете дейности • Изброява начините за организация на дейностите в работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира трудовите дейности • Спазва етичните норми на поведение • Следи за спазването на етичните норми на поведение • Поддържа етична работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно планира и разпределя трудовите дейности • Работи в екип за поддържането на ефективна работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия при планирането и организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практически знания за разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава отделните длъжности в екипа и техните взаимоотношения • Посочва йерархичните връзки в екипа
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва принципа на субординация • Комуникира в работен порядък с екипа и персонала
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес съобразно работния протокол

	<ul style="list-style-type: none"> • Поема отговорности при работа в екип
Резултат от учене 6.2:	Води ефективна комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава етичните норми на комуникацията • Назовава правилата за вербална и невербална комуникация • Познава тактиките на поведение на конфликтите • Изброява правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Предотвратява конфликтни ситуации • Съдейства за решаване на конфликтни ситуации • Води делова комуникация - писмена и устна
Компетентности	• Осъществява ефективна бизнес комуникация
Резултат от учене 6.3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава професионалната терминология на чужд език • Идентифицира специализирана литература, техническа документация на чужд език, свързана с преките му задължения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с клиенти и партньори
Компетентности	• Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални теми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на разговори на професионални теми • Разчитане на техническа литература на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени знания относно ефективното общуване в работна среда. Владее чужд език по професията <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провежда разговори по професионални теми на чужд език • Разбира техническа литература в професионалната област на чужд език

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Транспортни услуги
-----------------------------------	--------------------

Ниво според НКР:	4
Ниво според ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво според НКР:	4
Ниво според ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Познава услугите и превозните средства в товарния автомобилен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове и категории товарни автомобили и техните конструктивни особености • Изрежда видовете пътна настилка и категоризацията на автомобилните пътища • Изброява видовете услуги в автомобилния транспорт и тяхното икономическо значение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида и категорията на товарния автомобил • Разпознава категорията на автомобилен път • Сравнява видовете транспортни услуги
Компетентности	• Способен е самостоятелно да вземе оптимално решение при избора на услуги в товарния автомобилен транспорт
Резултат от учене 7.2:	Познава услугите и превозните средства в железопътния товарен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове локомотиви и товарни вагони и техните конструктивни особености • Изрежда видовете железопътни линии • Изброява видовете услуги в железопътния товарен транспорт и тяхното икономическо значение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на локомотиви и товарни вагони • Разпознава вида железопътна линия • Обяснява видовете услуги в железопътния товарен транспорт
Компетентности	• Способен е самостоятелно да вземе оптимално решение при избора на услуги в железопътния товарен транспорт
Резултат от учене 7.3:	Познава услугите и превозните средства в морския и речния товарен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове товарни плавателни съдове и техните конструктивни особености • Изрежда особеностите при плаване в международни води • Изброява видовете услуги в морския и в речния товарен транспорт и тяхното икономическо значение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на товарен плавателен съд • Сравнява видовете услуги в морския и в речния товарен транспорт
Компетентности	• Способен е самостоятелно да вземе оптимално решение при избора на услуги в морския и в речния товарен транспорт

Резултат от учене 7.4:	Познава услугите и превозните средства във въздушния транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове въздухоплавателни средства и техните конструктивни особености • Обяснява същността на въздушните коридори • Изброява видовете услуги във въздушния транспорт и тяхното икономическо значение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на въздухоплавателното средство • Сравнява видовете услуги във въздушния транспорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема оптимално решение при избора на услуги във въздушния транспорт
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на въпроси от областта на товарните транспортни услуги
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна работилница/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за видовете транспортни услуги и тяхната специфика <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с видовете транспортни услуги и тяхната специфика • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Корабоводене - морско" - трета степен на професионална квалификация
ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Умения по управление на кораба, изпълнение на команди на руля, надлежно визуално и слухово наблюдение
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Използва жиро- и магнитни компаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира устройството и предназначението на уредите • Обяснява принципите на действие на приборите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва жиро- и магнитни компаси

	<ul style="list-style-type: none"> • Използва радионавигационни системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и прецизно да използва жиро- и магнитни компаси
Резултат от учене 8.2:	Изпълнява команди, подавани на руля
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира командите, подавани на руля • Назовава командите, подадени на руля • Познава стандартен морски фразеологичен речник на ИМО
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява команди, подавани на руля • Поддържа постоянна ясна и точна свръзка • Използва стандартен морски фразеологичен речник на ИМО
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и правилно да изпълнява команди, подавани на руля, като поддържа постоянна ясна и точна свръзка, включително и на английски език
Резултат от учене 8.3:	Преминава от ръчно на автоматично управление и обратно
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава процедурата за преминаване от ръчно на автоматично управление и обратно • Описва системите за управление на кормилото • Описва начина за поддържане на курс в допустими граници • Дефинира особеностите на районите за плаване и състоянието на морето в тях
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преминава от ръчно на автоматично управление и обратно • Поддържа курс в допустими граници • Изменя курса плавно и под контрол
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да преминава от ръчно на автоматично управление и обратно, да поддържа курса и го изменя плавно и под контрол
Резултат от учене 8.4:	Води визуално и слухово наблюдение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира звуковите и светлинните сигнали • Описва международните правила за предпазване от сблъскване на море
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и бързо открива съответните обекти • Използва брегови ориентери, фарове, буйове и др.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е бързо да открива групови, светлинни сигнали и други обекти и съответните направления към тях и ги съобщава на лицето от командния състав
Резултат от учене 8.5:	Съдейства за наблюдение и управление на безопасна вахта
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава всички термини и определения, използвани в корабоплаването • Описва системите за вътрешнокорабна връзка и аварийна сигнализация • Изрежда командите за връзка с лицата от командния състав

	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява процедурите по носене, предаване и напускане на вахта • Обяснява основна информация по екология, морска екология, проблематика в екологията, начин на попадане на вредните вещества в морската среда, въздействие на корабоплаването върху екологията, мерки за предотвратяване на замърсяването, международни конвенции за предотвратяване на замърсяването от кораби и други документи съобразно изискванията на ИМО за опазване на околната среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва всички термини и определения, използвани в корабоплаването • Използва системите за вътрешнокорабна връзка и аварийна сигнализация • Разбира и спазва командите за връзка с лицата от командния състав • Спазва процедурите по носене, предаване и напускане на вахта • Спазва процедурите по опазване на околната среда и мерки по предотвратяването им
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е прецизно да съдейства за наблюдение и управление на безопасна вахта, спазвайки предпазните мерки за предотвратяване на замърсяването на морската среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации/самостоятелна работа <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмено изпитване • Индивидуални или групови практически задания в кабинети с одобрени тренажори "Мостик" или в реална среда на кораб
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет с демонстрационна техника и/или оборудвана учебна работилница, и/или осигурено работно място в реална работна среда на кораб • Материали, машини, апарати, инструменти и приспособления • Диагностични уреди, стендове, тренажори • Техническа и технологична документация
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за носенето на навигационна вахта на изпълнителско ниво, използване на корабните компаси, изпълнението на команди, подавани на руля, преминаване от ръчно на автоматично управление и обратно • За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Използване на аварийно оборудване и действия при аварийна ситуация
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Дефинира задълженията и сигналите при аварийна ситуация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда предпазните мерки за недопускане на сблъскване или засядане • Изрежда предпазните мерки за защита и безопасност на пътниците при аварийни ситуации • Дефинира видовете сигнали при аварийни ситуации или на съобщения и ги разпознава
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва предпазните мерки за недопускане на сблъскване или засядане • Спазва предпазните мерки за защита и безопасност на пътниците при аварийни ситуации • Разпознава сигналите при аварийна ситуация
Компетентности	• Способен е самостоятелно и прецизно да прилага процедури и планове за действие при аварии
Резултат от учене 9.2:	Дефинира сигналите за бедствие, подавани с пиротехнически средства, спътникови аварийни радиобуйове и отражатели, използвани при търсене и спасяване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира видовете сигнали за бедствие на море • Описва начините за сигнализация при бедствия на море
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подава сигнал по заповед от капитана • Разпознава лъжливи сигнали за бедствие • Разпознава сигналите за бедствие или на съобщения за аварии
Компетентности	• Способен е самостоятелно и прецизно да прилага процедури и планове за действие при бедствие
Резултат от учене 9.3:	Действа при подаване на сигнал за бедствие и избягва подаването на лъжливи сигнали за бедствие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава сигнал за бедствие • Описва процедури и планове за действия при аварии • Познава ръководството на Международната морска организация за търговски кораби при търсене и спасяване (IAMSAR) • Познава системите за съобщения на корабите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва сигнал за бедствие • Избягва лъжливи сигнали • Прилага процедури и планове за действия при аварии • Изпълнява заповеди за действие при аварии • Използва системите за съобщения на корабите
Компетентности	• Способен е да поддържа постоянна, ясна и точна връзка и умения да потвърждава командите съгласно добрата морска практика при бедствие и аварии

Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации/самостоятелна работа <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмено изпитване • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница и/или осигурено работно място в реална работна среда <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания относно използването на аварийно оборудване и действия при аварийна ситуация <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Акостирание, закотвяне и други швартови операции
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 10.1:	Познава швартовите системи и съответните процедури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва швартовите устройства на кораба • Изрежда правилата за подаване на швартовите • Дефинира видовете швартови по място на закрепване, по направление на натягането, по отношение на борда • Описва функцията на швартоване и въжетата на влекач • Описва начина как всяко въже функционира като част от цялостна система • Назовава командите при извършване на швартоването, включително и на английски език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа швартовите устройства на кораба • Прилага правилата за подаване на швартовите • Използва видовете швартови по място на закрепване, по направление

	<p>на натягането, по отношение на борда</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява командите при извършване на швартоването, включително и на английски език
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извърши операциите в съответствие с установените практики за безопасност и инструкции за експлоатация на оборудването
Резултат от учене 10.2:	Извършва безопасни дейности по товарене, извършвани по време на работа и оборудване за швартоване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава различните видове котви и котвени лебедки, използвани на борда на плавателното средство • Описва оборудването, използвано на палубата на плавателното средство, като швартови лебедки, люкове, подемни устройства, автомобилни кранове, тръбопроводни системи, противопожарни шлангове и др. • Дефинира видовете швартови по място на закрепване на въжета • Дефинира различните видове въжета, включително швартови въжета, синтетични въжета и въжета от влакна, шпилове, обезопасители за въжета и кабели на палубата, подложки и кнехтове, твърди, полутвърди и гъвкави въжета • Описва процедурите по пазене и грижа за корабните въжета • Изброява специфичните конструктивни изисквания, оборудване и устройства за пътнически плавателни съдове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Борави с различни типове котви и котвени лебедки при различни ситуации и условия • Борави с палубното оборудване и подемните устройства • Използва различните видове въжета, включително швартови въжета, синтетични въжета и въжета от влакна, шпилове, обезопасители за въжета и кабели на палубата, подложки и кнехтове • Полага грижи по опазването на корабните въжета
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извърши операциите по товарене, извършвани по време на работа и оборудване за швартоване, в съответствие с установените практики за безопасност и инструкции за експлоатация на оборудването
Резултат от учене 10.3:	Задържа и обира швартовите и буксирни въжета, включително въжетата за влачене
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите на действията за задържане и обира на швартовите и буксирните въжета, включително въжетата за влачене • Описва последователността на действията за задържане и обира на швартовите и буксирни въжета, включително въжетата за влачене
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага процедурите и последователността на действията за задържане и обира на швартовите и буксирните въжета, включително въжетата за влачене • Следва последователността на действията за задържане и обира на швартовите и буксирни въжета, включително въжетата за влачене
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извърши задържане и обира на швартовите и буксирни въжета в съответствие с установените практики за безопасност и инструкции за експлоатация на оборудването
Резултат от учене 10.4:	Използва котви при различни операции, извършва швартоване на швартова шамандура или шамандури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира различните видове котви и котвени лебедки, използвани при

	<p>различни операции</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите и последователността на действията за използване на котви при различни операции
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Наименува различните видове котви и котвени лебедки, използвани при различни операции • Спазва процедурите за използване на котви при различни операции • Следва последователността на действията за използване на котви при различни операции
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен да извърши операциите по швартоване на швартова шамандура или шамандури в съответствие с установените практики за безопасност и инструкции за експлоатация на оборудването
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации самостоятелна работа <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмено изпитване • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница и/или осигурено работно място в реална работна среда <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания относно швартовите системи и съответните процедури <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Поддръжка и ремонт на кораба
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Използва бояджийски, смазочни и почистващи материали и оборудване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда видовете бояджийски, смазочни и почистващи материали

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва оборудването, използвано за поддръжка и ремонт на кораба
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва бояджийски, смазочни и почистващи материали и оборудване • Спазва правилата за безопасна работа със съответните материали • Използва работно облекло
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да работи с бояджийски, смазочни и почистващи материали и оборудване при спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд
Резултат от учене 11.2:	Извършва рутинна поддръжка и ремонтни процедури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите за ежедневна поддръжка • Обяснява начина за използване на материалите за поддръжка и ремонтното оборудване на борда, включително техните качества и ограничения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва дейностите по ежедневна поддръжка • Използва необходимите инструменти с цел да се гарантира общата техническа безопасност • Следва процедурите за поддръжка и ремонт • Документира дейността по поддръжка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да подбира и използва материалите за поддръжка и ремонтното оборудване на борда в съответствие с приложимите наръчници и инструкции
Резултат от учене 11.3:	Прилага техниките за подготовка на повърхностите
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява всички повърхности на кораба и техните специфики и свойства • Описва техниките за обработка на отделните повърхности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава всички повърхности на кораба и техните специфики и свойства • Използва техниките за обработка на отделните повърхности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да прилага различни техники за обработка на отделните повърхности в зависимост от техните специфики и свойства
Резултат от учене 11.4:	Следва насоките за безопасност на производителя и указанията на борда на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява наръчниците и инструкциите за поддръжка и ремонт • Описва техническата документация и наръчници
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва необходимите инструкции и документация с цел да се гарантира общата техническа безопасност • Използва техническа информация и документира технически процедури
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и прецизно да следва процедурите за поддръжка и ремонт в съответствие с приложимите наръчници и инструкции
Резултат от	Изхвърля отпадъчните материали

учене 11.5:	
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва приложимите процедури за почистване и съхранение • Описва основните хигиенни правила
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различни видове материали, използвани за операции по поддръжка и ремонт • Опазва здравето и околната среда, когато извършва дейности по поддръжка и ремонт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и ефективно да полага грижи за плавателното средство и за обезвреждане на битовите отпадъци съгласно правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 11.6:	Използва ръчни и електрически инструменти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда ръчните и електрическите инструменти, използвани на кораба • Обяснява процедурните спецификации • Описва начините за поддръжка и използване на ръчни и електрически инструменти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва ръчните и електрическите инструменти • Поддържа ръчните и електрическите инструменти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да използва ръчните и електрическите инструменти безопасно и в съответствие с техническите спецификации
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница, и/или осигурено работно място в реална работна среда (предприятие, сервиз, работна площадка/обект) • Материали, машини, апарати, инструменти и приспособления • Диагностични уреди, стендове • Техническа и технологична документация
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за използването на бояджийски, смазочни и почистващи материали и оборудване и за рутинната поддръжка и ремонтни процедури до степен, която изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на задълженията си и възложените задачи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

Наименование на единицата:	Безопасна експлоатация на палубното оборудване и механизми
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 12.1:	Използва палубното оборудване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира функционирането и използването на клапите и помпите, лебедките, крановете, стрелите на крановете и свързаното с тях оборудване • Дефинира функционирането и използването на лебедки - ролково-верижни, шпиллове и свързаното с тях оборудване • Описва въжета от влакна и стоманети въжета, кабели и вериги, в това число конструкцията им, използването, маркировката, поддръжката и правилното им съхранение • Описва начина за опериране на котвено оборудване при различни условия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва клапите и помпите, лебедките, крановете, стрелите на крановете и свързаното с тях оборудване • Използва лебедки - ролково-верижни, шпиллове, и свързаното с тях оборудване • Използва въжета от влакна и стоманени въжета, кабели и вериги в съответствие с конструкцията им, използването, маркировката, поддръжката и правилното им съхранение • Оперира с котвено оборудване при различни условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и безопасно да експлоатира оборудването в съответствие с установените процедури
Резултат от учене 12.2:	Оперира с такелаж на палубата и такелаж за обработване на товари и оборудване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва техниките за монтаж и демонтаж на висящи столове и платформи • Описва техниките за монтаж и демонтаж на пилотски стълби, лебедки, предпазители за въжета и подвижни мостове • Описва използването на шило за въжета в морската практика, включително правилното използване на възли, връзки и тапи • Назовава мерките за достъп, люкове и капаци на люкове, рампи, врати или асансьори
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Монтира и демонтира висящи столове и платформи • Монтира и демонтира пилотски стълби, лебедки, предпазители за въжета и подвижни мостове • Използва шило за въжета в морската практика, включително правилното използване на възли, връзки и тапи

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да приложи подходящи методи за монтиране и демонтиране в съответствие с безопасните практики на инструкциите • Способен е самостоятелно да създаде и използва възли, вдигане на платна с макара, снаждане на въжета
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница, и/или осигурено работно място в реална работна среда <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит • Материали, машини, апарати, инструменти и приспособления • Техническа и технологична документация
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за безопасната експлоатация на палубното оборудване и механизми <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Прилагане на предпазни мерки и допринасяне за предотвратяване на замърсяването на морската среда
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 13.1:	Прилага безопасни работни практики и за лична безопасност на персонала на борда на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите за работа на височини • Описва процедурите за работа през борда • Описва процедурите за работа в затворени помещения • Обяснява начина за манипулиране на въже

	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава техниките и методите за вдигане, които да предотвратят нараняване на гърба • Назовава техниките за електрическа безопасност и механична безопасност • Назовава техниките за безопасност при химически или биологичен риск • Изрежда средствата за безопасност на персонала на борда на кораба
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва процедурите за работа на височини • Спазва процедурите за работа през борда • Спазва процедурите за работа в затворени помещения • Извършва манипулиране на въже • Използва техниките и методите за вдигане, които да предотвратят нараняване на гърба • Използва техниките за електрическа безопасност и механична безопасност • Използва техниките за безопасност при химически или биологичен риск • Използва средствата за безопасност на персонала на борда на кораба
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен да демонстрира безопасните работни практики с подходящите защитни средства, както и да използва правилно защитните средства за безопасност по всяко време
Резултат от учене 13.2:	Прилага предпазните мерки, които трябва да се вземат за предотвратяване на замърсяването на морската среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните елементи на международната конвенция за предпазване на замърсяването от корабите и други ИМО конвенции за опазване на околната среда от замърсяване от кораби • Описва процедурите за ограничаване и борба с разлива • Изрежда видовете замърсяване на морската среда и физико-химичните им свойства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага процедурите за ограничаване и борба с разлива и опазване на морската среда • Определя видовете замърсяване на морската среда и физико-химичните им свойства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е правилно и ефективно да прилага процедурите за ограничаване и борба с разлива и опазване на морската среда
Резултат от учене 13.3:	Използва оборудване за борба със замърсяването
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методите на третиране на отпадъци от нефто-водни смеси • Описва автоматичната система за измерването съдържанието на нефт и автоматично прекратяване на изхвърлянето • Дефинира начините за третиране на битови отпадъци, генерирани на кораба и твърди отпадъци • Описва елементите на корабен план и корабен дневник за боравене с твърди отпадъци • Изрежда съоръженията за осигуряване на изискванията за предпазване от замърсяване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с баластната система • Работи със задбордните системи

	<ul style="list-style-type: none"> • Използва съответната контролна апаратура на кораба за борба със замърсяването
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е правилно и ефективно да работи следва процедурите за ограничаване и борба с разлива и опазване на морската среда по всяко време
Резултат от учене 13.4:	Използва одобрените методи за изхвърляне на морски замърсители
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира определенията, свойствата и начина на влияние на нефта, химикалите, сточните води и твърди отпадъци върху морската среда • Дефинира начина на попадане на вредните вещества върху морската среда • Описва мерките за предотвратяване на замърсяването с различни видове отпадъци • Описва корабния план за предотвратяване на замърсяването с нефт и нефтени продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага методите и средствата за предпазване на околната среда от замърсяване • Следва процедурите за ограничаване и борба с разлива и опазване на морската среда по всяко време • Води корабен дневник за борба с твърдите отпадъци и дневник за баластните операции
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да прилага точно и своевременно методите и средствата за предпазване на околната среда от замърсяване в съответствие с установените процедури
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации/самостоятелна работа <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмено изпитване • Индивидуални или групови практически задания, свързани с прилагане на предпазни мерки за предотвратяване на замърсяването на морската среда, използване на оборудването за борба със замърсяването.
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница, и/или осигурено работно място в реална работна среда (предприятие, сервиз, работна площадка/обект) • Материали, машини, апарати, инструменти и приспособления • Диагностични уреди, стендове • Техническа и технологична документация
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за предпазните мерки за предотвратяване на замърсяването на морската среда, използване на оборудването за борба със замърсяването <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Управление на спасителни съдове и спасителни лодки
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 14.1:	Управлява спасителни съдове и спасителни лодки
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда видовете спасителни средства, тяхното устройство, конструкция и оборудване и начин на ползване • Дефинира начините на спускане и вдигане на спасителни средства при вълнение • Изрежда опасностите, свързани с използването на устройствата за товарене и спускане • Описва процедурите по поддръжка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя спасителното средство • Качва и спуска спасителното средство • Отчита ограниченията на оборудването и ползването на спасителното средство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и ефективно да командва спасително средство и спасителна лодка по време и след спускане на вода
Резултат от учене 14.2:	Познава техниките за оцеляване по море
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва начините за гребане и управление на лодка и воденето ѝ по компас • Обяснява приложението на отделни предмети от спасителното средство • Дефинира пиротехническите сигнали за помощ • Обяснява използването на аптечка за първа помощ • Описва полагането на грижи за лица, получили травми
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Гребане и управлява лодка и я води по компас • Използва отделни предмети от спасителното средство • Използва пиротехническите сигнали за помощ • Използва аптечка за първа помощ • Полага грижи за лица, получили травми
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да управлява спасително средство след напускане на кораба, като работи с устройства за установяване на местоположението, сигнална апаратура и пиротехника • Способен е ефективно да оказва първа медицинска помощ
Средства за	Средство 1:

оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за управление на спасителни съдове и спасителни лодки и за техниките за оцеляване по море <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Корабоводене - речно" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 15

Наименование на единицата:	Корабоплаване
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 15.1:	Подготвя плавателното средство за отплаване с цел да се гарантира безопасност на пътуването при всякакви обстоятелства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда нормите за безопасност и процедурите, които трябва да бъдат следвани при опасни и извънредни ситуации • Описва процедурите за извършване на проверки във връзка с водонепроницаемостта на плавателното средство и наличието, годността и обезопасяването на неговото оборудване • Описва оборудването, средствата и процедурите, използвани за операции по сформирание на състави • Изрежда правилата за безопасност при работа, включително използването на лични предпазни средства и спасително оборудване • Изброява най-важните национални и международни вътрешни водни пътища • Изброява основните пристанища и терминали, разположени в рамките

	<p>на европейската мрежа за вътрешен воден транспорт</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва влиянието на инженерните конструкции, профилите на водните пътища и защитните съоръжения върху корабоплаването • Изрежда характеристиките за класифициране на реките, каналите и вътрешните водни пътища от морски тип: широчина на дъното, тип на брега, защита на брега, ниво на водата, движение на водата, подмостов вертикален и хоризонтален габарит и дълбочина • Описва навигационни средства и прибори, необходими за корабоплаване по вътрешни водни пътища от морски тип
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Предприема последващи действия при опасни ситуации в съответствие с нормите за безопасност • Предупреждава ръководния персонал на плавателното средство при разпознаване на опасни ситуации • Използва лични предпазни средства и спасително оборудване • Следва процедурите за работа на палубата, в дневните и жилищните помещения и обезпечаване на водонепроницаемостта на люковете и трюмовете • Следва процедурите за работа в машинното отделение; за съхраняване и укрепване на разхлабени елементи, пълнене на цистерните за ежедневна експлоатация и проверка на вентилационните отвори • Сформира състави, прикачване и отделяне на плавателни съдове от състава с помощта на необходимите оборудване и материали • Прилага правилата за безопасност при работа и комуникиране с участващите членове на екипажа • Обяснява характеристиките на различните типове вътрешни водни пътища за целите на подготовката за пътуване и рулево управление
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екипа да подготви плавателното средство за отплаване, съобразявайки се с процедурите за безопасност и с характеристиките на основните европейски вътрешни водни пътища, пристанища и терминали за целите на подготовката за пътуване и рулево управление
Резултат от учене 15.2:	Изпълнява дейности при операциите по акостиране и закотвяне
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда оборудването, материалите и процедурите, използвани на борда за операциите по швартоване, отвързване от пристана и теглене (буксиране) • Назовава въздействията на движението на водата около плавателното средство и на локалните въздействия върху плавателните условия, включително въздействията на диферента и плитките води по отношение на газенето на плавателното средство • Назовава въздействията на движението на водата върху плавателното средство по време на маневриране, включително ефектите на взаимодействие, когато две плавателни средства преминават или се изпреварват едно друго в тесни фарватери, както и ефектите на взаимодействие върху акостирало плавателно средство, покрай което преминава друго плавателно средство, навлизащо във фарватера и преминаващо на близко разстояние до него • Описва оборудването, средствата и процедурите, използвани за операции по закотвяне при различни обстоятелства • Дефинира правилата за безопасност при работа, включително използването на лични предпазни средства и спасително оборудване

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оперира с необходимото оборудване на борда, например кнехтове и лебедки, за маневри по швартоване, отвързване от пристана и изтегляне • Използва материалите на разположение на борда, като неметални и стоманени въжета • Комуникира с рулевата рубка с помощта на система за комуникация чрез интерфони и ръчни сигнали • Участва при маневрите по закотвяне
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екип да участва при операциите по швартоване, отвързване от пристана и теглене (буксиране) и по закотвяне, спазвайки установените правила и процедури за безопасност при работа, включително използването на лични предпазни средства и спасително оборудване
Резултат от учене 15.3:	Изпълнява задълженията си, свързани с корабоводенето и маневрирането на плавателното средство по безопасен и икономичен начин
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда функциите и типовете различни задвижващи и рулеви системи • Назовава влиянието на ветровете и теченията върху корабоводенето и маневрирането • Описва навигационните средства и прибори (индикатор за руля, радар, индикатор за скоростта на поворота, индикатор за скоростта на плаване) • Назовава съгласувания набор от правила, приложим в областта на вътрешното корабоплаване, както и полицейските разпоредби, приложими за съответните вътрешни водни пътища • Описва системата за сигнализация и маркировка SIGNI (Signalisation de voies de Navigation Intérieure - Знаци и сигнали по вътрешните водни пътища) и IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities - Международна асоциация на фаровите служби и помощните средства за навигация), част А • Описва формата, разположението и съоръженията на шлюзовете и мостовете, процеса на преминаване през шлюза, типовете шлюзове, кнехтове, стълби и др. • Описва различните системи за контрол на движението, които се използват като знаци за дневни и нощни условия върху шлюзове, баражни стени и мостове • Описва автоматичната идентификационна система (AIS) за вътрешните водни пътища и системата за изобразяване на електронни карти и информация за корабоплаването по вътрешните водни пътища (ECDIS за ВВП)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Управлява плавателното средство под надзор при отчитане влиянието на вятъра и течението върху корабоводенето и маневрирането по водни пътища • Използва информацията, предоставяна от навигационните средства, като светлинни и сигнализиращи системи и графики • Борави с навигационни прибори, като компас, индикатор за скоростта на поворота и индикатор за скоростта на плаване • Борави със системата за дневна и нощна сигнализация, знаците и звуковите сигнали на плавателното средство • Прилага процедурите за подход към шлюз или мост, влизане, преминаване и излизане от шлюза или моста

	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава знаците за дневни и нощни условия върху шлюзове, баражни стени и мостове и за следване на инструкциите на компетентния орган, като пропускателни пунктове на мостове и шлюзове и оператори на система за контрол на движението
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да управлява плавателното средство в съответствие с указанията на щурмана, като използва рулевото устройство правилно и взема предвид влиянието на ветровете и теченията, съблюдавайки общите разпоредби, сигналите, знаците и системата за сигнализация Способен е самостоятелно да използва радионавигационно оборудване при извънредни ситуации
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации Заклучително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Индивидуални или групови практически задания Изпълнение на задълженията на борда на кораб Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее теоретични знания за подготовката на плавателното средство за отплаване Владее теоретични знания за дейностите по акостиране и закотвяне Владее теоретични знания за корабоводене и маневриране на плавателното средство по безопасен и икономичен начин. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 16

Наименование на единицата:	Експлоатация на плавателните средства
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 16.1:	Контролира експлоатацията на плавателното средство и грижата за лицата на борда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изрежда най-често срещаните видове плавателни средства, включително състави, използвани в европейския ВВТ, и съответните им конструкции, размери и водоизмествания Назовава въздействията на движението на плавателното средство при

	<p>различни обстоятелства, причинени от натоварвания в надлъжно и напречно направление върху плавателното средство и от различни условия на натоварване</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва конструктивните елементи на плавателното средство във връзка с превоза на различни видове товари и пътници, включително надлъжната и напречната конструкция и локалните усилващи елементи • Дефинира водонепроницаемостта на плавателните средства, предназначени за плаване по ВВП • Описва задължителната документация за плавателното средство
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава различни видове плавателни средства, включително състави, извършващи европейски ВВТ • Обяснява поведението на плавателното средство, свързано с устойчивостта и якостта му, при различни условия на натоварване • Наименува конструктивните части на плавателното средство и описание на техните функции • Проверява водонепроницаемостта на плавателното средство • Поддържа документация за плавателното средство във връзка с международните и националните изисквания на законодателството
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под надзор да контролира експлоатацията на плавателното средство и грижата за лицата на борда съобразно различни условия и натоварване
Резултат от учене 16.2:	Използва оборудването на плавателното средство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда различните видове котви и котвени лебедки, използвани на борда на плавателното средство • Описва оборудването, използвано на палубата на плавателното средство, като швартови лебедки, люкове, подемни устройства, автомобилни кранове, тръбопроводни системи, противопожарни шлангове и др. • Познава специфичните конструктивни изисквания, оборудване и устройства за пътнически плавателни съдове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва котвите и котвените лебедки • Използва палубното оборудване и подемните устройства • Използва оборудване, специално предназначено за пътнически плавателни съдове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да борави безопасно с палубното оборудване и подемните устройства при спазване на мерките за безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации/ • Заключително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и

	съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за използването на оборудването на плавателното средство, като изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар, или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на задълженията си и възложените задачи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 17

Наименование на единицата:	Товарене, разтоварване и обработка на товари, превоз на пътници
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 17.1:	Контролира товарите по време на товаро-разтоварните операции
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита плановете за поддръждане на товарите • Познава и разчита плановете за устойчивост • Изрежда отделенията на трюмовете на сухотоварните плавателни съдове и цистерните на танкерите (клас N, C или G) и условията за съхранението на различните видове товари • Обяснява методите за поддръждане и съхранение на различни товари в плавателното средство с цел да се гарантира безопасен и ефикасен превоз • Описва процедурите за подготовка на плавателното средство за товаро-разтоварни операции • Изрежда въздействията на товара върху устойчивостта на плавателното средство • Изброява видове товари, например насипни товари на части, течни насипни товари, тежки товари и др. • Описва логистичната верига и мултимодалния транспорт • Обяснява функцията и употребата на баластната система • Описва ръчните и техническите методи за определяне на теглото на товарите на различни видове плавателни средства • Обяснява методите за определяне на количеството натоварен или разтоварен товар • Дефинира реда за изчислението на течния товар при използване на сондажните уреди или таблиците за резервоарите
	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира етикетите за опасни товари в съответствие с Европейското споразумение за международен превоз на опасни товари по вътрешните водни пътища (ADN)

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва правилата и процедурите за безопасност при работа, приложими по време на етапите на подготовка, товарене и разтоварване на плавателното средство с различни видове товари • Изрежда техническите средства за обработка на товари на/от плавателното средство и пристанищата и на мерките за безопасност на труда по време на използването им
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита плановете за поддръждане на товарите и за устойчивост • Разчита марките и скалите за газене • Контролира обработката, поддръждането и обезопасяването на товарите • Разграничава различните видове товари и техните качества • Проверява количеството на товара • Използва баластната система • Наблюдава и докладва за повреди по товара • Работи в съответствие с разпоредбите и правилата за безопасност при работа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да контролира обработката, поддръждането и обезопасяването на товарите при спазване на правилата и процедурите за безопасност при работа, приложими по време на товаренето и разтоварването, и за използване на лични предпазни средства и спасително оборудване
Резултат от учене 17.2:	Предоставя услуги на пътниците
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва приложимите процедури преди и по време на качването на борда и слизането на пътниците • Изрежда съществуващото животоспасяващо оборудване за извънредни ситуации • Описва процедурите, които трябва да бъдат следвани в случай на пробойни, пожар, човек зад борда, евакуация, включително управление на кризи и управление на тълпи, както и за оказване на първа медицинска помощ на борда на плавателен съд • Назовава стандартните фрази за комуникация при евакуация на пътниците в случай на извънредна ситуация • Описва изискванията за обучение и указанията от приложение IV към Регламент (ЕС) № 1177/2010 във връзка с предоставяне на пряка помощ на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага безопасното придвижване на пътниците при качването на борда и слизането • Подпомага надзора на пътниците по време на извънредни ситуации • Комуникира ефективно с пътниците • Разполага оборудването за качване на борда и слизане • Използва при необходимост съществуващото животоспасяващо оборудване за извънредни ситуации • Оказва първа медицинска помощ на борда на плавателен съд • Предоставя пряка помощ на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност в съответствие с изискванията за обучение и указанията от приложение IV към Регламент (ЕС) № 1177/2010
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е ефективно да предоставя услуги на пътниците на плавателното средство, спазвайки установените процедури и регламенти, като използва подходящо оборудване според установените

	методи за комуникация
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключително писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за контролиране на товарите - товарене, разтоварване и обработка • Владее теоретични знания за предоставяне на услуги на пътниците <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 18

Наименование на единицата:	Корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 18.1:	Изпълнява дейности, свързани с корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира принципите на задвижващата система • Изрежда различните видове двигатели и тяхното устройство, работни характеристики и съответната терминология • Описва функциите и операциите за подаване на въздух, подаване на гориво, смазване, охлаждане, както и изпускателната система на двигателя • Описва главния двигател и спомагателните двигатели • Описва пусковите системи на главните двигатели, спомагателното оборудване и хидравличните и пневматичните системи според инструкциите • Дефинира принципите на системите за реверсиране • Изрежда оборудването за управление в машинното отделение и на процедурите за докладване на неизправности

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията за безопасната работа и управлението на машините в машинното отделение, баластните отсеци и трюмовете при спазване на процедурите • Дефинира електронните и електрическите системи и компоненти • Разпознава неизправностите извън машинното отделение и процедурите, които трябва да бъдат следвани, за да се предотвратят вреди, както и процедурите, които трябва да бъдат следвани при възникване на неизправност • Описва характеристиките и ограниченията на процесите и материалите, използвани за поддръжка и ремонт на двигатели и оборудване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага наблюдението на двигателите и задвижващите системи • Подготвя главните двигатели и спомагателното оборудване за работа • Реагира адекватно при неизправности на двигателите • Работи с машини, включително помпи, тръбопроводни системи, осушителни и баластни системи • Подпомага наблюдението на електронните и електрическите устройства • Подготвя, пуска, свързва и сменя генераторите и управлява техните системи и електрозахранването от брега • Установява неизправностите и обичайните повреди и описва мерките за предотвратяване на вреди • Изпълнява операциите по изключване на двигателите след експлоатация • Работи със системата за изпомпване на трюмовете, баластната система и системата за изпомпване на товари • Наблюдава показанията на приборите за управление • Използва разпределително табло • Използва електрозахранване от брега
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да управлява безопасно и да се грижи за правилната експлоатация на машините, апаратите и системите за контрол и управление на плавателното средство с цел да се гарантира общата техническа безопасност • Способен е да идентифицира обичайните повреди и да предприеме мерки за предотвратяване на вреди върху механичните, електрическите, електронните, хидравличните и пневматичните системи, включително докладване на ръководния персонал на плавателното средство
Резултат от учене 18.2:	Поддържа корабно-механично, електрическо, електронно оборудване и системи за контрол и управление
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите, които трябва да бъдат следвани, за извършване на поддръжка и полагане на надлежни грижи за машинното отделение, главния двигател, главните машини, спомагателното оборудване и системите за управление • Описва процедурите за ежедневна поддръжка • Обяснява използването на материалите за поддръжка и ремонтното оборудване на борда, включително техните качества и ограничения • Описва наръчните и инструкциите за поддръжка и ремонт • Разчита техническата документация и наръчници
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява дейностите по ежедневна поддръжка на главните двигатели, спомагателните машини и системите за управление

	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва дейностите по ежедневна поддръжка на машините, включително помпи, тръбопроводни, осушителни и баластни системи • Използва необходимите инструменти с цел да се гарантира общата техническа безопасност • Следва процедурите за поддръжка и ремонт • Използва техническа информация и документиращи технически процедури
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да изпълнява дейностите по ежедневна поддръжка на главните двигатели, спомагателните машини и системите за управление съгласно установените правила и процедури с цел да се гарантира общата техническа безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключение писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за корабната механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 19

Наименование на единицата:	Поддръжка и ремонт
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 19.1:	Обслужва корабните системи и механизми
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита техническите инструкции за поддръжка и програмите за поддръжка • Описва характеристиките на различните видове неметални и стоманени въжета • Обяснява процедурите, които трябва да бъдат следвани, за да се

	<p>гарантира безопасно буксиране и прикачване с наличните средства на борда</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва принципите на работа в екип в контекста на обслужването на корабните системи и механизми • Изброява различни методи на работа в съответствие с инструкциите за безопасност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа техническите устройства в съответствие с техническите инструкции • Борави безопасно с обикновени въжета и стоманени въжета • Прави възли и снаждания на въжета с оглед на употребата им и ги поддържа • Изготвя и изпълнява работни планове като член на екип и проверява резултатите • Извършва дейности по поддръжка и леки ремонти • Извършва под надзор по-сложни ремонти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екип да полага грижи за цялото техническо оборудване съгласно инструкциите и за използване под надзор на програми за поддръжка (включително цифрови) в съответствие с установените методи на работа при спазването на мерки за безопасност
Резултат от учене 19.2:	Поддържа и ремонтира плавателното средство и неговите устройства и съоръжения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява необходимите инструменти и поддръжка на оборудването • Изброява необходимите препарати за почистване и поддръжка на помещенията • Описва правилата за безопасност при работа и опазване на околната среда • Описва добри практики при водене на домакинство на борда на плавателното средство • Описва приложимите процедури за почистване и съхранение и хигиенни правила
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира подходящи материали и методи за поддръжка на плавателното средство • Поддържа и съхранява инструментите и оборудването за поддръжка • Извършва дейностите по поддръжка • Извършва дейности по почистване на всички жилищни помещения и рулевата рубка • Почиства машинните отделения и двигателите • Полага грижи за плавателното средство и за обезвреждане на битовите отпадъци
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да подпомага ръководния персонал на плавателното средство при поддръжката и ремонта на плавателното средство и неговите устройства и съоръжения при спазване на правилата за безопасна работа • Способен е да поддържа всички жилищни помещения и рулевата рубка и да води домакинство по правилен начин при спазване на хигиенните правила, включително носене на отговорност за собственото жилищно помещение
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации

	<ul style="list-style-type: none"> • Заключение писмено изпитване Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за обслужването, поддръжката и ремонта на плавателното средство и неговите устройства и съоръжения За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 20

Наименование на единицата:	Комуникация на борда на плавателното средство
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 20.1:	Осъществява обща и професионална комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва инсталацията за вътрешнокорабна комуникация или за комуникация с терминала чрез интерфони, на системите за комуникация с (мобилни) телефони, радиотелефони и (спътниково) телевизионно наблюдение с камери • AIS) за вътрешните водни пътища • Изрежда цифровите устройства на разположение в сферата на вътрешния воден транспорт • Описва системата за комуникация на плавателното средство за целите на събирането, съхранението и актуализирането на данни
	<ul style="list-style-type: none"> • Описва нормативната уредба в областта на защитата на личните данни и професионалната тайна • Изброява необходимите технически и морски термини, както и на термините, свързани със социалните аспекти в стандартните фрази за комуникация • Изрежда наличните източници на информация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва информационни и комуникационни системи • Решава различни задачи с помощта на различни видове цифрови

	<p>устройства, информационни услуги (речни информационни услуги (RIS) и системи за комуникация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Събира и съхранява данни, включително резервни копия и актуализации • Спазва инструкциите за защита на личните данни • Излага факти, като използва технически термини • Получава навигационна и техническа информация с цел да се поддържа безопасност на корабоплаването
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и ефективно да осъществява професионална комуникация, използвайки съответните устройства на плавателното средство, данните от външни източници на информация, при използване на правилните технически и морски термини, както и на термините, свързани със социалните аспекти в стандартните фрази за комуникация
Резултат от учене 20.2:	Общува в екип при работата и ежедневиия живот на плавателното средство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява важността на заповедите, давани от ръководния персонал на плавателното средство, формалните и неформалните инструкции, правила и процедури, както и на важността да се дава пример на неопитните членове на екипажа • Описва корпоративните правила или правилата на борда • Дефинира културното многообразие • Обяснява важността на уважението към работата в екип • Изброява правата и задълженията на отделните работници • Обяснява опасностите от употребата на алкохол и наркотици в професионалната и социалната среда • Изрежда възможностите за снабдяване с храни и принципите на здравословното хранене
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява заповедите, давани от ръководния персонал на плавателното средство, и другите инструкции и правила • Придружава неопитните членове на екипажа • Спазва корпоративните правила или правилата на борда • Приема различни културни стандарти, ценности и порядки • Участва в срещите на екипа и за изпълнение на разпределените задачи • Зачита различията по въпросите на пола и културните различия и за докладване на свързани с тях проблеми, включително тормоз на работното място и друг (сексуален) тормоз • Работи в съответствие с инструкциите • Следва инструкции и комуникира с останалите членове на екипажа във връзка със задълженията на борда на кораба • Допринася за добрите социални отношения и си сътрудничи с останалите на борда • Планира, закупува съответните продукти и приготвя прости ястия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и ефикасно да се включва в живота на плавателното средство, като спазва социална отговорност, условията на работа, индивидуалните права и задължения; признава опасностите от злоупотребата с алкохол и наркотици и реагира адекватно на нередности и опасности, свързани с индивидуалните права и задължения

Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключение писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания • Изпълнение на задълженията на борда на кораб • Полагане на практически изпит
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган, плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за осъществяването на ефективна комуникация в екипа на плавателното средство до степен, която изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар, или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на задълженията си и възложените задачи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит

ЕРУ 21

Наименование на единицата:	Здраве, безопасност и защита на околната среда на плавателното средство
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Корабоводител
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 21.1:	Спазва работните правила за здраве, безопасност и опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява предимствата на практиките за безопасност при работа • Описва естеството на опасностите на борда • Описва съответните работни инструкции по отношение на здравето и безопасността по време на дейности, които се извършват на борда • Дефинира приложимите разпоредби относно безопасните и устойчиви условия на труд • Изброява личните предпазни средства • Изрежда опасностите, свързани с влизането в затворени помещения • Изброява предпазните мерки, които трябва да се предприемат, и изпитванията или измерванията, които трябва да се проведат, за да се определи дали дадено затворено помещение е направено безопасно за влизане и работа

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва действия за предотвратяване на опасности, свързани с рисковете на борда, като: <ul style="list-style-type: none"> - придвижване на плавателното средство; - осигуряване на безопасно качване на и слизване от борда на плавателното средство (например сходня, корабна лодка); - подреждане на подвижни обекти по безопасен начин; - работа с машини; - разпознаване на електрическите опасности; - противопожарни предпазни мерки и гасене на пожари; - професионално използване на ръчни инструменти; - професионално използване на преносими електрически инструменти; - спазване на правилата по отношение на здравето и хигиената; - премахване на опасностите от подхлъзване, падане и препъване. • Извършва дейности за предотвратяване на произшествия по време на дейности, които биха могли да бъдат опасни за персонала или плавателното средство, свързани с: <ul style="list-style-type: none"> - товарене и разтоварване на товари; - швартоване и отвързване от пристана; - работа на височина; - работа с химикали; - работа с батерии; - присъствие в машинното отделение; - повдигане на товари (ръчно или механично); - влизане и работа в затворени помещения. • Комуникира с екипа във връзка със задълженията на борда • Използва лични предпазни средства (за очи, дихателни органи, уши, главата) и предпазно облекло <ul style="list-style-type: none"> - предпазни средства за дихателните органи; - предпазни средства за ушите; - предпазни средства за главата; - предпазно облекло. • Прилага инструкциите за безопасност преди влизане в определени помещения на борда, като трюмове, кесони, двукорпусни конструкции) • Предприема предпазни мерки относно работата в затворени помещения
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да следва инструкции и правила за безопасност при работа и предотвратяване на произшествия, като използва лични предпазни мерки • Способен е да предприема необходимите предпазни мерки преди влизане в затворени помещения с цел предотвратяване на произшествия
Резултат от учене 21.2:	Действа при възникване на извънредни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда различните видове извънредни ситуации • Описва рутинните дейности в случай на сигнал за тревога • Описва приложимите процедури в случай на произшествие • Дефинира основните принципи за оказване на първа помощ след оценка на ситуацията, включително и оценка на характеристиките и функциите на плавателното средство

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва съответните мерки в случай на произшествия съгласно признатите най-добри практики • Обяснява периодичните проверки на личната защита, маршрутите за евакуация и спасителното оборудване по отношение на функциите, повредите, износването и други несъвършенства • Дефинира функциите на корабната лодка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа добро физическо и психическо състояние и лична хигиена в случай на оказване на първа помощ • Оценява нуждите на пострадалите и на заплахите за собствената безопасност • Изпълнява необходимите мерки в случаи на извънредни ситуации, включително: <ul style="list-style-type: none"> - позициониране на пострадалия; - прилагане на техники за реанимация; - овладяване на кръвенето; - прилагане на подходящи мерки за основно управление на стреса; - прилагане на подходящи мерки в случай на изгаряне и опарване, включително произшествия, причинени от електрически ток; - спасяване и транспортиране на пострадалия. • Използва лични спасителни средства, като: <ul style="list-style-type: none"> - спасителни кръгове, включително съответното оборудване; - спасителни жилетки, включително съответното им оборудване, като например постоянни или мигащи светлини и свирка, здраво закрепена с въже. • Подготвя, пуска във вода, управлява, прибира и съхранява корабната лодка • Оказва първа медицинска помощ • Използва и поддържа личните предпазни средства и животоспасяващото оборудване на борда • Оказва помощ в случай на спасителни операции и умее да плува • Използва маршрутите за евакуация при извънредни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и адекватно да действа в различни извънредни ситуации, като спазва установените процедури и използва вътрешните системи за спешна комуникация и алармени системи
Резултат от учене 21.3:	Предприема действия в случай на пожар
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда възможни причини за възникване на пожар по време на различни дейности • Описва класификацията на пожарите съгласно Европейски стандарт EN или еквивалентен на него • Описва елементите на процеса на горене • Дефинира основните принципи на гасенето на пожари • Изрежда различните характеристики на пожарогасителите и техните класове • Описва системите за гасене на пожар на борда • Описва процедурите за избягване на лична опасност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага основните принципи на гасенето на пожари • Прилага различни методи за гасене на пожар и използване на противопожарното оборудване и закрепеното оборудване • Предприема действия в случай на пожар

	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава елементите на огъня и видовете и източниците на възпламеняване • Използва различни видове пожарогасители • Следва инструкциите относно: личното оборудване, методите, пожарогасителните агенти и процедурите по време на противопожарните и спасителните операции • Предприема превантивни действия за предотвратяването на пожар
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екип да предприеме адекватни действия в случай на пожар, следвайки стриктно установените процедури за гасене на пожар и организацията на борда на кораба, използвайки съответни мерки за уведомяване
Резултат от учене 21.4:	Прилага в работата си принципите за опазването на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава националните и международните разпоредби относно опазването на околната среда • Описва последствията от възможно изтичане, разливане или изпускане на замърсители в околната среда • Познава опасните стоки и класификациите по отношение на аспектите, свързани с околната среда • Дефинира общите предпазни мерки за предотвратяване на замърсяването на околната среда • Познава критериите за определяне на стойностите на ефикасно използване на разхода на гориво • Познава приложимите разпоредби относно отпадъците
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва наличната документация и информационни системи относно въпросите, свързани с околната среда • Прилага процедурите по безопасно бункероване; • Предприема мерки в случай на сблъсък, например чрез запущване на пробойна • Използва материалите по икономичен и енергоспестяващ начин • Събира, доставя и обезврежда масла и мазнини, които се намират на плавателното средство; остатъци от товари и други видове отпадъци
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да предприема действия за опазването на околната среда при спазване на съответните разпоредби и ефективно използване на ресурсите • Способен е самостоятелно да предприема предпазни мерки за предотвратяване на замърсяването на околната среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текущи устни и писмени изпитвания/тестове/казуси/презентации • Заключение писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуални или групови практически задания; • Изпълнение на задълженията на борда на кораб; • Полагане на практически изпит.
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрени от компетентния орган плавателни средства, тренажори и съоръжения на брега, използвани за практически изпит

Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за здраве, безопасност и защита на околната среда на плавателното средство до степен, която изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар, или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на задълженията си и възложените задачи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие със стандартите за полагане на практически изпит.
-------------------------------	--

4. Изисквания към материалната база

Придобиването на професионална квалификация по професията "Корабоводител" се получава в институции от системата на професионалното образование и обучение, създадени в съответствие с действащото законодателство. Материалната база трябва да бъде в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове на Министерството на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта, отрасловите министерства и българските държавни стандарти.

4.1. Учебен кабинет

Обучението по теория на професията се провежда в учебни кабинети. Минималните изисквания са в съответствие с Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България. Учебно-материалната база трябва да обхваща всички методически, дидактически, технически и материални средства, необходими за качествено и пълноценно провеждане на учебния процес по определен вид дисциплини.

4.1.1. Основно оборудване и обзавеждане

Учебните зали и лабораториите за провеждане на обучение за придобиване на квалификация трябва да отговарят на следните изисквания:

- да са оборудвани с помощни учебни технически средства, учебна дъска (черна или бяла) с подходящи размери, мултимедийни и други средства за обучение и дидактическа техника, учебно-методически табла, схеми и макети, компютри с необходимото програмно осигуряване за обезпечаване на учебния процес;
- да са спазени нормите за използване на компютърна техника, когато учебната зала е компютърен клас;
- да са спазени допълнителните изисквания по техническа и противопожарна безопасност, когато учебната зала е технически клас;
- да са спазени условията за нормално функциониране на техническото оборудване, посочени от производителя;
- да са спазени санитарно-хигиенните норми.

4.1.2. Учебни помагала

Карти, лоции, навигационни издания и помагала, свързани с корабоплаването и търговската експлоатация на кораба.

4.2. Обучение по практика

Обучението по практика за специалност "Корабоводене - морско" се провежда под формата на учебно-плавателна и учебно-производствена практика на корабите с продължителност не по-малко от 2 месеца.

Практическото обучение за специалност "Корабоводене - речно" се провежда на кораби, превозващи стоки и пътници по вътрешните водни пътища, и на одобрени от компетентния орган тренажори и съоръжения на брега. Минималната продължителност на практическото обучение е

съгласно посочения в рубрика 2.2 плавателен стаж, включен в рамките на програмата за обучение на обучаващата институция.

Съгласно изискването на Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България обучаващите съвместно с корабоприжателите трябва да създадат необходимата организация за осигуряване и провеждане на учебна плавателна практика на борда на корабите им съобразно броя, големината и техните райони на плаване в съответствие с изискванията за провеждане на практиката и съгласувано с ИАМА.

5. Изисквания към обучаващите

Професионалната подготовка по професията "Корабоводител" се извършва от лица с образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" по специалности от професионални направления "Транспорт, корабоплаване и авиация", от област на висше образование "Технически науки" и по специалности от професионални направления "Икономика" от област на висше образование "Социални, стопански и правни науки" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), и съответстващи на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

Право да преподават по учебните предмети или модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

5.1. Специфични изисквания за преподавателите по теория

Институциите, подготвящи морски кадри, са създадени и акредитирани в съответствие с действащото законодателство. Обучението се извършва от квалифицирани лица и преподаватели, завършили висше образование по съответната дисциплина и одобрени от ИАМА моделни курсове "Подготовка на инструктори" и "Оценяване, изпитване и освидетелстване на морски лица".

5.2. Специфични изисквания за преподавателите по практика

Преподавателите по практика трябва да са квалифицирани лица с придобита правоспособност, която е минимум с една степен по-висока от тази на завършващите.

За практическото обучение по придобиваните правоспособности обучаващите трябва да притежават съответната правоспособност от същата или по-висока степен.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.